

Het kasteel van 's-Gravendeel

Emile Delrue

bron

Emile Delrue, *Het kasteel van 's-Gravendeel*. De Dordrechtse Drukkerij en Uitgevers Maatschappij van 1745, ca. 1949

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/delr003kast01_01/colofon.php

© 2012 dbnl / Emile Delrue

 i.s.m. bibliotheek.retterdam.nl

Inleiding.

*Luistert, lieve kind'ren, luistert!
Naar een stok-, stokoude man,
Maar... die mooi vertellen kan
Van 'n kasteel op hoge bergen,
Van een rovers-bataljon,
Van een hondje met een sleepstaart*

*En een eeuwenoud kanon.
Van een wacht van vier soldaten,
Van een graaf en een gravin,
Die het lang reeds op 't kasteeltje,
Niet meer hadden naar hun zin.
Van een meid, die heel van streek was,
Alles kookte door elkaar,
Van politie, niet te vinden,
Van een grote tovenaer,
Van een tijd, vol angst en vrezen,
Waarin men van dag tot dag,
De bewoners van 't kasteeltje
Van verdriet vermag'ren zag.
Maar hij zal U ook vertellen,
Hoe men thans weer jooft en lacht.
Sedert men op alle deuren,
Sloten 'Lips' heeft aangebracht,
Luistert goed dus, lieve kind'ren,
Want geloof mij, waar en wis,
Wondervoller, intressanter,*

Kent ge geen geschiedenis.

Het Grafelijk Kasteel.

*Eens dan, op hoge bergen, stond
 Een eeuwenoud kasteel;
 't Was van de Graaf van Guldenspoor,
 En 't heette 's-Gravendeel'.
 De Graaf, een brave, beste man,
 Maar niet sekuur van aard,
 Had in een oude secretaire,
 Zijn rijkdommen bewaard.
 En de Gravin, hoe minzaam ook,
 Dacht nooit aan haar juwelen;
 Zij legde ze op tafel neer,
 Gemakkelijk om te stelen.
 Doch verder waren zij zeer braaf,
 Beminden teer elkaar;
 En zong de Graaf zijn avondlied,
 Dan speelde zij gitaar.*

Het Rovershol.

*Wreed echter werd hun zoet geluk
 Op zee're dag verstoord.
 Een bende rovers had van al
 Die schatten ook gehoord.
 En zelf geen cent meer in de zak,
 Geen cent meer in de kist,
 Beraamde toen die roversbend'
 Een echte roverslist.
 'Fra Diavolo, Hoofdman, ik!'
 Sprak hij: 'Vermeet'le ploeg,*

*'k Gelast U, doe Uw masker voor,
Ik weet nog geld genoeg'.
Toen wees hij naar 't kasteel en zei:
'Elk volge mijn besluit,
Haal je gereedschap voor de dag,
Wij gaan op inbraak uit'.*

*Zij klommen ras de bergtop op,
In 't midden van de nacht,
Toen alles was in diepe rust,
Men niet aan rovers dacht.
En eventjes daarna reeds was
Een goede buit hun deel,
Want ach, de sluiting van 't kasteel
Betekende niet veel.*

De Diefstal.

*In 't slaapvertrek van 't aad'lijk paar
 Wierp men maar alles door elkaar.
 De kostbaarheden der Gravin
 Palmden de dieven 't eerste in.
 En van de Grafelijke staf
 Sneed men het prachtig wapen af.
 Genade bij de rovers vond
 Haast niets - dan, dat men op de grond,
 Bij 't schijnsel van de kandelaar,
 Twee kerkeboeken werd gewaar.
 Het grote boek was van de Graaf,
 En dat van de Gravin
 Was met een gouden slot erop
 En 'n leeswijzer erin.
 Zo zien wij hier, belast, belaân,
 Die schelmen met hun roofbuit gaan.
 De ene met een zak vol geld,
 De and're, meer op pracht gesteld,
 Met een volledig garnituur,
 Van 't fijnst kristal, met rijk montuur.
 Een derde scheen 't weer meer gepast,
 Te legen de provisiekast.
 En nummer vier, een boef met smaak,
 Sloeg al wat mooi was aan de haak.
 Zo sleept hij naar zijn rovershok,
 Een pracht van ouderwetse klok,*

*En heel 't kasteel zou zo bepaald
Nog vóór de dag zijn leeggehaald,
Als niet de klokkendief, Robaart,
Fidel getrapt had op zijn staart.*

De Nachtwacht en 't Aad'lijk Paar.

*Door 't droevig huilen van de hond
Ontwaakt de nachtwacht nu terstond
En roept: 'Op makkers!!! naar ik gis,
Zou 'k zeggen dat er onraad is'.
Toen wreef de een zijn ogen uit
En lelijk geeuwde zijn kornuit.
Een ander weer; 't is wel wat zot,
Sliiep rustig door, als een marmot.
En 't hoofd der wacht, door schrik misschien,
Stond dat beteuterd aan te zien.
Zo zat, een ieder kan 't verstaan,
De Graaf met al zijn ringen aan
En de Gravin in négligé,
Nu niet zoo bijster wel tevrée,
Door schrik bevangen, hand in hand,
Diep treurend op hun ledikant.*

In staat van verdediging.

*Van lieverlêe begon
De Graaf nu toch te merken,
Dat het hoog nodig was,
't Kasteel eens te versterken,
Opdat geen inbraak meer
Gebeuren zou nà deze,
En men niet steeds moest zijn
In duizend angst' en vrezèn.*

*Hij gaf daarom bevel,
Gewapend alle nachten,
Met schild en harnas aan,
De rovers af te wachten.
De deur gegrendeld,
't Slot goed nagezien
En met een zware balk
Gestut nog bovendien.*

*Het eeuwenoud' kanon,
Dat nimmer had gefaald,
De trots van 't voorgeslacht,
Werd voor de dag gehaald.
Daarbij de fijne neus
Van de getrouwe hond,
Die snuffelend' dag en nacht
Nu bij de hoofddeur stond.*

'Welk onverlaat voorwaar

*Zou nu nog durven spreken,
Om in 't versterkt kasteel
Te trachten in te breken?'*
*Aldus de blijde Graaf,
Die zegevierend keek
En tranen van de wang
Zijner Gravinne streek.*

Een vreselijke nacht.

*Ach, d'arme Gravin,
Zij kwam maar niet tot ruste
En wat de Graaf ook zei,
Of vriendelijk haar ook kuste,
Zij was en bleef maar bang.
Eens had zij zelfs een nacht,
Bij 't kaarslicht op de grond,
Al schreiend doorgebracht.
De oude keukenmeid,
Begaan met zoveel leed,
Sprak, toen eerbiediglijk:
'k Geloof, dat ik iets weet.
Ja! Hooggeachte Graaf,
Eerwaardige Gravinne,
Tot kering Uwer smart,
Schiet mij daar iets te binnen'.*

*En met haar ogen, trouw,
Waar ernst en zorg uit spraken,
Hield treffend zij haar hand,
Om alles waar te maken,
Ten Hemel toen gericht
En sprak,.... met doodsbleek aangezicht:
'Een oude tovenaar,
Een uur van hier woonachtig,
Die weet voor alles wat,
Dat zeg ik U waarachtig.
Aan hem dus hulp gevraagd,
Want hij weet zeker raad,
Die redding brengen zal
In deze droeve staat'.*

Door Weer en Wind.

*In 't holle van de nacht,
Terwijl de stormwind loeide,
En bliksemstralen door
Het zwarte luchtruim gloeiden,
Klonk d' hoefslag op de berg
Van 't edel, stijgerend ros,
Gespannen in 't gareel
Van 't adellijk karos.*

Bij de Grote Tovenaar.

*Naar d'oude tovenaar; Dévolo Secretari,
Daarheen nu ging de tocht, aan hun geluk gewijd.
De Graaf en de Gravin, gezeten in hun rijtuig,
En op de bok der koets, Koetsier en Keukenmeid.
Ontvangen door die Vorst van alle tovenaren,
Zet nu in eenvoud zich, de Graaf heel need'rig neer.
En buigt ook de Gravin haar slanke ledematen,
Eerbiedig luist'rend naar die geleerde heer.
'Zie', sprak de tovenaar nu tot zijn hoge gasten,
'In 't allereerste boek, dat ik hier opensla,
Lees ik alreeds het antwoord op Uw vragen
En distilleer ik uit die bal, waarom het ga'.*

*'Schrijft daad'lijk dan een brief naar Lips in Dordt-Olande.
Lips-Dordt' alleen, kan als adres volstaan,
'En omgaand wordt U dan een prachtboek toegezonden,
Waarin van groot tot klein, de fijnste sloten staan.
Zo'n slot dan op Uw deur,
Uw kast, Uw kist, Uw trommel,
Maakt, dat gij leven zult
Steeds onbezorgd en blij,
Want sloten "Lips", zij zijn,
De beste aller sloten,
En daarbij zijn ze ook
Volkomen inbraakvrij'.*

De Grafelijke koets.

*De stormwind was bedaard,
De koets stond nog te wachten,
En Griet, de Keukenmeid,
Van d'inbraak nog bezielde,
Met Joris, de koetsier,
Over dit nacht'lijk reisje,
Met veelzeggend gebaar;
Een conferentie hield.*

*'t Was ijselijk ook voor haar;
Van schâ nog maar gezwegen,
Had haar reeds teer gestel
Een lelijke tik gekregen.
Aan zenuwen had zij
Nog nimmer ooit geloofd,
Maar nu, haar ogen, ach!!!
Die draaiden in haar hoofd.*

*Nog wilde zij haar hart
Aan Joris verder luchten,
Die al haar maagd'lijk leed
En diep geslaakte zuchten
Ontroerd had aangehoord,
Toen uit de poort,
Fier stappend, blij van zin,
De Graaf weer kwam met de Gravin.
De paarden steigerden en vlug
Reed men naar het Kasteel terug.*

Nieuwe pogingen tot inbraak.

*De rovers door de buit,
 Onlangs daar weggedragen,
 Verlekkerd, wilden weer
 Een tweede maal het wagen,
 Gemaskerd, met elkaar
 Naar het kasteel te gaan.
 Maar ditmaal konden zij
 Hun slag onmoog'lijk slaan.
 En nijdig bonkten zij
 Met hamers en met vuisten,
 Bezeerden bovendien
 Hun zwarte dievenknuisten.
 Maar binnenkomen,.... Neen!
 Daar was geen denken aan.
 En scheldende op Lips,....
 Zijn z' eind'lijk heengegaan.*

Op alle Deuren Lips' Sloten.

*De grote hal voorheen
 Gelijk een fort bewapend,
 Was keurig nu versierd.
 En in zijn mandje slapend,
 Lag steeds Fidel, het lieve dier,
 Dat heel zijn hondenleven,
 Van trouw, moed en beleid,
 Bewijzen had gegeven.
 En toen hij insliep,*

*Droomde hij, met veel plezier,
Van al die sloten 'Lips'
En stoorde zich geen zier
Aan schelden, vijlen of gepin.
Hij dacht: 'Je komt er toch niet in'.*

*'In 't aad'lijk slaapvertrek,
Waar vroeger niets was heilig',
Sprak vaak de Graaf met trots,
'Gevoel ik mij thans veilig'.
En de Gravin, die soms
Nog was een beetje pips,
Wees dan de Graaf terstond
De brandkast aan van Lips.
'Want niet alleen voor roof', sprak zij,
'Heeft Lips weten te zorgen,
Maar tegen brandgevaar
Zijn wij nu ook geborgen.
Gelukkiger dan ook,
Heet toch geen mens op aard,
Dan die voor roof en brand,
Als wij, zo zijn bewaard!'
En liefd'rijk gaf de Graaf
Een kus aan de Gravin,
En beiden sliepen dan
Zo rustig mogelijk in.*

Het gebergte wordt een dichtbevolkte Streek.

De naam van Lips werd nu
 Herhaald van mond tot mond,
 Verteld van slot en kluis
 Tot mijlen ver in 't rond.
 Een ieder bouwde toen,
 Alnaar 't hem kwam van pas,
 Een huis, dat met een slot
 Van Lips gesloten was.
 En 't stroomde naar de berg,
 Waardoor die vreemde streek
 Ten slotte wel iets kreeg,
 Wat op een stad geleek.
 Het Plaatselijk Bestuur, voortvarend in zijn streven,
 Heeft toen tot aller heil, het hoog bevel gegeven,
 Dat zelfs tot op het kippenkot
 Men plaatsen moest, van Lips een slot.
 'Want', sprak de Raad: "t Staat bij ons vast,
 Van Lips een slot, een kluis, een kast,
 't Zij 's nachts, 't zij 's morgens vroeg of laat,
 Politie is dan overdaad'.

De hongerdood ten prooi.

*Maar meer dan kwaad nu werd
Het voor de roversbende,
Want al die sloten 'Lips' zijn
Voor hen niets dan ellende.
Geen goud, geen geld meer viel
Daardoor voor hen te gappen,
Geen brood, geen kippetje,
Viel zelfs nu meer te snappen.
De hongerdood dan ook,
Hij was het, die hen wachtte,
Hoe vrees'lijk zij daarom
De naam van Lips verachtten,
Kan blijken uit de plaat,
Waarop wij zien die naam,
En waarin boef voor boef
Hun dolken staken saâm.
Toen men op zekere dag
Het rovershol ontsloot
Vond men de rooversbend'
Als pierlala zo dood.*

Het Feest.

Maar feest was 't overal!
 De Graat en de Gravinne
 Verlichtten hun kasteel
 Van buiten en van binnen.
 De oude keukenmeid
 Had wonderveel plezier
 En danste jolig rond
 Met Joris de koetsier.
 Fidel, hij kwispelde
 Tevreden met zijn staart,
 En heel de omtrek zong:
 'Lips' Sloten, schatten waard!'

De Begravenis.

Bij de begravenis
 Was iedereen present,
 Tot blijde afscheidsgroet
 Aan 't roversregiment.
 Joris, die voor de Graaf,
 En Griet, voor de Gravin,
 Er waren heengegaan,
 Zetten toen plechtig in.
 En al het bergvolk zong,
 Zeer roerend en tevreê
 En keurig in de maat,
 Tot slotzang met hun mee:

Zie boven ('Slotzang').

Het hoofdnummer van het vuurwerk.

En op der bergen hoogste top
 Stak men in 't avond-duister,
 Nog tot besluit een vuurwerk af,
 Van nooit gekende luister,
 Waarvoor het luide klonk:
 'Hoezee!!!!'
 Doch 't daverde: 'Hoerahhhh'
 Toen in een gouden stralenkrans,
 Blonk..... 'Lips in Gloria'

Slotzang.

Moderato.

Ja slo-ten 'lips' Ja slo-ten 'lips', Het
 is niet te weer-spre-ken, Zijn slo-ten, die de slimste
 dief, Niet op-en weet te bre-ken. Ja 'tzijn de

slo-ten wereld-wijd ver-maard! lips' slo-ten zijn ons schat-ten
waard! Ja 'tzijn de slo-ten we-reld-wijd ver-
maard! lips' slo-ten zijn ons schat-ten waard.

